

—1 Dva izseljeniška učitelja. Učitelj Jan-
kovič je premeščen iz Ambrusa v Metz, učitel-
ji šlibar iz Litije v Gladbeck. »Slovenec«
od 3. V. dodaja pri premostitvi Jankoviča še
tale komentar: S tem je končana dolgoletna
borba za tega odličnega prijatelja in kultur-
nega delavca med našimi izseljenci v Franciji,
ki se pod prejšnjimi režimi ni premaknila z
mesta in je učitelj Jankovič za pridno in po-
žrtvovalno delo za naše izseljence stradal.

—1 Protj nerednemu izplačevanju pokoj-
nin in proti groznemu birokratizmu v tem
pogledu prinaša »Slovenec« od 3. V. daljši
članek.

—1 »Krščanska šola«, ki ima 70 podružnic
je zborovala dne 3. V. V svojih resolucijah
zahteva: V šolah bodi verouk osrednja moč
za vzgojo značajev. Katoliške učence naj po-
učujejo le katoliški učitelji! Zasebne šole so
potrebne in upravičene. Šolnine naj se odpra-
vijo. Prepreči naj se unifikacija in monopoli-
zacija učbenikov. (»Ponedeljski Slovenec« od
4. V.)

—1 »Narodna prosveta« od 3. V. priob-
čuje naslednje članke: »Učitelji in politika«,
»Šolski nadzorniki in šolsko nadzorovanje«,
»O angleškem šolstvu« ter polemiko o po-
skusni šoli v Beogradu.

—1 »Deutsche Zeitung« od 3. V. piše, da
se je začel »Učiteljski tovariš« zanimati za
Kočevje kot še nikdar. Omenja tudi zadevni
članek v zadnji številki lista, ki govori o
narodno-političnem položaju Kočevja.

—1 Za jetiko umre v Jugoslaviji letno
40.000 ljudi. v Sloveniji 1500. Z odprto jetiko
ogroža zdravje otrok v naši banovini letno
5000 bolnikov. Protituberkulozna zveza v
Ljubljani pozivlja vse na ustvaritev fonda, ki
bi omogočal ustanavljanje protituberkuloznih
dispanserjev, ki naj omogočijo tudi najre-
nejšemu brezplačno preiskavo in zdravljenje.
Dispanserji naj širijo splošno zdravstveno
prosveto in naj pazijo posebno na šolsko
mladino, da se med njo omeji jetika. (»Mari-
borski večernik«, 2. V.)

—1 Mariborskega pedagoškega tedna se
je udeleževalo po 300 staršev dnevno, skupno
tedaj 1500 udeležencev. Starši so prihajali k
predavanjem celo iz daljne okolice. Predava-
nja se ponovijo najbrže tudi v Celju in v
Ptuju. Misli se tudi na izdajo roditeljsko-
vzgojnega lista. (»Mariborski večernik«, 2. V.)

—1 Teden snage priredi »Sokol« na pred-
log zdravniškega odseka na vsem področju
saveza SKJ, in sicer od 24. maja dalje. To
naj bi bil prvi početak dela za izboljšanje
 higienskih razmer pri nas. (»Sokolski glasnik«
od 1. V.)

—1 Slovenski in splošni alkoholizem pa
književniki se je glasil naslov predavanja, ki
ga je imel 28. IV. t. l. v Ljubljani naš stari
upokojeni tovariš Rudolf Horvat, predsednik
društva »Treznost«. O predavanju so poro-
čali trije ljubljanski dnevniki in sicer — kar
je posebno značilno za nas — vsak z dru-
gačnim naslovom kakor se je v resnici glasil.
»Jutro« je priobčilo že na dan predavanja
daljše poročilo pod naslovom: »Dokler je pil,
je bil zdrav in čil...« »Slov. Narod« omenja
med drugim tole: »Priznati je treba, da mora
imeti pri nas predavatelj, ki hoče javno zagov-
arjati treznost, precej poguma, kajti naši
pivci so v resnici velesila, kor so v dobršni
meri istovetni z javnim mnenjem.« Najbolj
izčrpno pa je bilo poročilo »Glas naroda«
z naslovom: O naši rak-rani. Naš »ponos«
in sramota.

—1 Zaščita otrok. Sirotišnici sta v državi
102, od teh je 18 državnih in banovinskih in
24 privatnih. V vseh je 4800 otrok. Dečje ko-
lonije: 1. 1934. je bilo 18 kolonij z 900 otroki.
Šolskih kuhinj 187, kjer dobiva hrano 12.000
otrok, med temi jih je samo v naši banovini 34.
V počitniških kolonijah je bilo v zadnjih le-
tih približno 10.000 otrok. Otroških poliklinik
je 68. Sanatorijev je 6, okrevališč 17 s skupno
1100 posteljami, dalje so še 3 zračne šole za
tuberkulozne otroke, 6 gozdnih šol in 6 šol
za rekonescentne. Šolskih poliklinik je 115.
(Po »Ženskem svetu« št. 5.)

—1 Protj igralnim aparatom, ki jih imajo
v nekaterih ljubljanskih lokalih in ki budijo
igralsko strast pri mladini, piše »Pohoda« od
1. V. Tu se obrača tudi na prosvetno oblast,
češ, zakaj prosvetna oblast ne ukrene ničesar
protj tej igri in ne pokaže mladini vse uma-
zanosti te igre, s katero neka tvrdka izkorišča
lahkomiselnost ljudstva.

—1 Glede »Sokola« je sprejela krščanska
šola na svojem zborovanju naslednjo resolu-
cijo: SKJ še vedno vztraja pri Tyrševih, od
katol. episkopata Jugoslavije obsojenih vzgoj-
nih principih. Samo v to telesno in vzgojno
organizacijo smejo vstopati učenci in dijaki,
ki se v nekaterih primerih naravnost silijo k
vstopu. Krščanski starši zahtevamo torej, da
se zakon o SKJ spremeni in da postane Sokol
zopet svobodno društvo. (»Slovenec« od
5. V. 1936.)

—1 Predavanje o poklicni posvetovalnici,
ki ga je imel na univerzi prof. cand. Vladimir
Schmid, prinaša v ekscerptu »Glas naroda«
od 5. V.

—1 Ob 15. občnem zboru »Pedagoške cen-
trale« prinaša »Mariborski večernik« od 4. V.
poročilo, ki daje lep vpogled v delo društva.

—1 Nemški pouk na Južnem Tirolskem.
Pred letom so dobili Nemci zagotovilo, da
bodo Italijani, dovolili povsod, kjer bo dovolj
priglasencev, 3 uri tedensko pouka v nemšči-
ni. Prijavilo se je 28.000 otrok, ki so želeli
vsaj te ure pouka v materinskem jeziku, ali
dovolili so ga le v 2 šolah za 500 otrok. —
Zanimivo je, da sta bili zopet 2 učiteljici ar-
tirani in zaprti, ker sta poučevali doma nem-
ške otroke nemško abecedo. (»Mariborer Zei-
tung« 5. V.)

—1 Društvo Schulverein — Südmark, šta-
jersko okrožje, je imelo te dni občni zbor. Iz
poročil izvemo, da ima to društvo, ki deluje
v jezikovno mešanih krajih ob naši meji, 255
podružnic, več knjižnic z 80.000 knjigami, več
tisoč otrok obdaruje za božič in daje stipen-
dije dijakom iz obmejnih krajev. V lanskem
letu je izdalo društvo za obrambne namene
trideset milijona dinarjev. (»Mariborski več-
ernik« 4. V.)

Učiteljski pravnik

—š Polna draginjska doklada upokojen-
ke — razsodba državnega sveta. Neka upo-
kojena učiteljica se je preselila iz zdravstve-
nih ozirov iz kraja službovanja njenega so-
proga aktivnega uradnika in je prosila za iz-
plačilo polne osebne draginjske doklade. —
Prošnjo ji je finančna direkcija odbila. Proti
tej odločbi se je pritožila na finančno minist-
stvo, ki je odbilo njeno pritožbo. Končno se
je imenovana pritožila na Državni svet, ki je
z razsodbo Br. 2641/36 z dne 24. II. 1936. od-
bilo tožbo iz razlogov, ki se glase:

»Pošto je proučilo tažbu, osporeno reše-
nje i ostale akte koji se na ovaj predmet od-
nose, kao i odgovor ministrov na tažbu posl-
at pismom od 13 jan. 1936 g. br. 51.229/35,
Državni svet je našao, da je tužilja ospore-
nim rešenjem pravilno odbijena od traženja
da joj se isplačuje potpuni lični dodatak na
skupoću zbog toga što je usled bolesti pri-
nudjena da stanuje odvojeno od muža.

Ordredom št. II tač. 2 izmena i dopuna
Uredbe o dodatcima na skupoću državnih
penzionera od 11 aprila 1934 god. br. 1410/1
predvidjeno je da se prema tamo odredjenoj
skali smanjuje ženin dodatak na skupoću ako
je muž državni službenik a žena lični penzio-
ner kao što je i ovde slučaj. Nikakav izuze-
tak od ovako postavljenog pravila ovim propi-
som nije učinjen. Docnijim upustom mi-
nistra financija br. 15.930 od 23 aprila 1934 g.
izdatim na osnovu št. 28 U. Z. i čl. 32 Uredbe
o dodatcima na skupoću državnih pensionera
br. 11.330 od 14 III 1932 god. predvidjeno je,
da se smanjenje dodatka neće vršiti samo
u slučaju kad muž i žena žive odvojeno usled
bračnih razmirica, a da će se u svima ostalim
slučajevima smanjenje ličnog dodatka izvr-
šiti prema zanimanju (prihodu) muža bez
obzira, da li muž i žena stanuju u istom me-
stu pošto je zakonska pretpostavka, da je
mesto stanovanja žene — lične pensionerke
tamo gde stanuje njen muž, pa dakle i u slu-
čaju tužbe.

—š Vprašanje: R. G. iz J. Ali se plačuje
stanarina, ki jo prejema učiteljstvo, od kra-
jevskih šolskih odborov za mesec naprej ali
mesečno za nazaj? Kakšen način plačevanja
je zakonito pravilen?

Odgovor: Stanarina pripada kot ostali
prejemki v naprej.

Naša gospodarska organizacija

—g Učiteljski dom v Mariboru. »Za Hre-
nov kamen« so nadalje prispevali: učiteljstvo
osn. šole v Središču z upok. tov. ravnateljem
A. Kosijem 75 Din, in učiteljstvo osn. šole
Ptuj-okolica. — Prav iskrena zahvala!
M. Kožuh, blagajnik.

Mladinska matica

—mm »Pirhi« v radiu. Članica iz Narod-
nega gledališča v Ljubljani je priredila dve
pravljici iz »Pirhova« za otroško uro v radiu,
in sicer »Hudička z belim repom« in »Naj-
lepše plačilo«. Otroci so obe stvarci poslušali
z velikim veseljem.

—mm Teslaova proslava. 28. t. m. bodo
proslavile vse šole 80. letnico Teslovega roj-
stva s predavanji. Predavateljem je nujno po-
trebna za to knjiga »Tesla in razvoj elektro-
tehnike«, ki jo dobijo pri Mladinski matici
po znižani ceni broš. po 20, vez. po 24 Din.

—mm Nevarnost je da ostanejo nekateri
brez naših rednih publikacij. Letos bomo
tiskali namreč le malo knjig več kot je na-
ročnikov na »Naš rod«, zato je nevarnost,
da ostanejo zamudniki brez njih. Tisti, ki ni-

so naročili vseh števil »Našega roda«, bodo
hudo oškodovani, ker bodo letos knjige iz-
redno lepe. Saj bi stala samo bogato ilustrir-
ana knjiga »Čurimurčič«, ki izide v več-
barvnem tisku s kliseji, drugje nad 30 Din.
Cenjeni poverjeniki so naprošeni, da opozo-
re zamudnike, da naročijo še zaostale števil-
ke »Našega roda«, dokler ni prepozno.

Šolski radio

—r XXIX. teden. Torek 12. maja pro-
slava ob 60 letnici rojstva pisatelja Ivana
Cankarja; izvaja »Ženska realna gimnazija v
Ljubljani« po sledečem sporedu: 1. Dr. Pavel
Karlin: Svečan prolog. — 2. Ivan Cankar:
Govor. — 3. Pokopal sem svojo ljubezen...
Pesem. — 4. Vrhnika, prečudni kraj! — 5. Jo-
sip Hatze: Majka. Solospjev. — 6. Majsko ve-
selje. — 7. Skodelica kave. — 8. Tam sredi
morja... Pesem. — 9. Dateljni. — 10. Dr.
Anton Dolinar: Mamica. Dekliški zbor. I.—III.

Petek 15. maja: Skladatelj Vavken v be-
sedi in pesmi, izvaja III. razred višje narodne
šole Davorina Jenka v Cerkljah pri Kranju.
Vodi šolski upravitelj tov. Josip Lapajna.
Razpored: 1. Kratka pojasnila o Vavknovih
delih. 2. Petje: Domovini. Vigrad se povrne.
Mlin. Selsko veselje. Sveti križ. Misijonski
zvon. Božična. Velikonočna. Krasen majnik.
Blaga kraljica. Hvalo pojte. I.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo
10. maja ob 16. uri predaval g. Okorn: Če-
belarjenje na med in rojenje.

Štanovska organizacija JUU iz društev Vabila

— JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR
DESNI BREG sporoča članstvu, da se dnevni
red zborovanja v soboto, 16. maja t. l. v deški
narodni šoli v Studencih spremeni v toliko,
da se ob 10. uri vrši predavanje tov. Vran-
ca o »Aktualnih pedagoških problemih« s
koreferatom tov. Ledineka. Ob tej priliki bo
tudi ogled podrobnih učnih načrtov, ilustrir-
vanih tednic in delovnikov. Hospitacija in po-
ročilo o ekskurziji »Pedagoške centre« na
Češkoslovaškem se preloži na prihodnje zbo-
rovanje.

— JUU SRESKO DRUŠTVO V NO-
VEM MESTU bo zborovalo v soboto 16. ma-
ja ob 9. uri na osnovni šoli v Novem mestu.
— Predava univ. prof. dr. France Veber —
»Clovečanstvo, jedro narodne misli«.

— JUU SRESKO DRUŠTVO RADOV-
LJICA je na prošnjo nekaterih tovarišev
upraviteljev iz tehničnih razlogov sklenilo pre-
ložiti zborovanje, ki bi se moralo vršiti v
soboto dne 9. maja 1936 v Kranju, na dan
16. maja 1936, t. j. tudi v soboto. Dnevni
red bo ostal neizpremenjen. Na svidenje! —
Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V ŽU-
ZEMBERKU bo zborovalo v soboto dne 16.
maja t. l. ob 10. uri dop. v Ambrusu. — To
zborovanje bo poleg važnih stanovskih in
šolskih zadev posvečeno v prvi vrsti gospo-
dinjstvu. Predavala bo iz prijaznosti voditel-
jica gospodinjskih tečajev g. Zalokarjeva o
temi: »Gospodinjski pouk in sodobna kmeč-
ka mladina«. — Praktično pa bo g. voditeljica
pokazala s tečajnicami uspehe svojega dela
v Ambrusu pri kosilu, ki ga bomo imeli v go-
spodinjskem tečaju. — Radi važnosti pred-
meta, ki je na dnevnem redu in ki je vpeljan
z novimi učnimi načrti tudi v naše šole, va-
bimo prav lepo na ta majniški izlet vse to-
varišice, v polnem številu pa tudi tovariše!
Svojo udeležbo sporočite zlasti oddaljene šole
šolskemu upraviteljstvu v Ambrusu. — Na
svidenje! Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LITIJA
odpoveduje ljubljansko zborovanje sklicano
za 9. t. m. za nedoločen čas. Ker še nismo
prejeli ta mesec plač, smo intervenirali na
merodajnih mestih, toda ker ni mogoče ve-
deti kdaj prejmemo mesečne plače, smo pri-
siljeni preklicati gornje zborovanje.

Poročila

+ JUU SRESKO DRUŠTVO GORNJI
GRAD je zborovalo dne 4. aprila 1936. v
Mozirju. Navzočih 35 članov.

Predsednik pozdravi novodošle tovariši-
ce. Z lepimi besedami se spomni nedavno
umrlega sres. načelnika g. Kandriča in umrle-
ga tovariša Antona Skubina iz Šoštanja ter
nakratko oriše njegovo trpljenje molno živ-
ljenje.

Situacijsko poročilo: Vse nekako miruje.
Disciplinska preiskava ni končana. Izvršile so
se mnoge premejitve. — Uveden je disciplin-
ski postopek za učitelje. Stanarine bo učite-
ljem nakazovala banovina in tudi šole bodo
prišle najbrž pod banovinsko oskrbo.

Za delegata v akcijski odbor za postavi-
tev spomenika kralju Aleksandru I. v Gorn-
njem gradu se izvoli tov. nadzornik. Sklene
se dati iz društvene blagajne 100 Din, vsak
član našega društva pa prispeva po 10 Din.
Predlog o bolniškem zavarovanju se sprejme
z večino glasov. Sresko društvo šmarje pri
Jelšah vabi za junij na zborovanje v Rog. Sla-
tino več sreskih društev in tudi tovariše iz
savske banovine. Vršilo bi se pa samo v pri-
meru, če se prijavi dovolj udeležencev in če
ga oblasti dovolijo. Predlog se sprejme.

Tov. Počakaj referira o temi: »Vloga šole
pri reševanju kmetijske gospodarske krize«
Mnenja je, da manjka skupna smer udelestvo-
vanja. Država je poklicana, da izvede široko
organizacijo kmeta. Delo šole pa naj bi se
usmerjalo v pripravljavanje in vzgajanje kmet-
skih značajev za skupno delo. Dotaknil se je
tudi problema delovne šole. Po referatu se je
razvila živahna debata, kako obdržati odraslo
kmetško mladino in o temeljih učiteljske
obrazbe. Na predlog tov. Spindlerja se skle-
ne, da nabavimo za sresko knjižnico vse,
knjige, ki so doslej izšle v založbi »Ekonom-
sko enote«.

Pri slučajnostih so se slišale pritožbe nad
kmetijskimi predavanji v radiu, ker ne zado-
voljujejo. Dalje smo razpravljali o novih či-
tanhah. — Tovariša Rainerjeva sta se odja-
vila iz društva, ker sta premeščena v drug
srez.
A. Rozman, preds. Jadviga Golež, taj.

Novosti na knjižnem trgu

—k Proteus. Izšla je 4. štev. tretjega let-
nika Proteusa s sledečo vsebino: S. Antič:
Kormoran. (Z eno sliko); Lavo Čermelj: O
podzemskih vodnih tokovih Primorskega kra-
sa. (S tremi slikami); P. Grošelj: Ivan Petro-
vič Pavlov in njegovo delo. Z enim portre-
tom in petimi slikami. — Drobne vesti: Spod-
nja meja velikosti živih bitij. — Najmanjše
znano solnce. — Novosti iz evgenike. — Na-
ročnina na list znaša letno 50 Din. — Naro-
čila je pošiljati na naslov: Prirodoslovno dru-
štvo v Ljubljani.

—k Sienkiewicz: Mali vitez. Založba
»Evalite«, Ljubljana 1936. — »Mali vitez«
je eno izmed najlepših in najpriljubljenejših
Sienkiewiczjevih del. Neskrajsana izdaja ima
612 strani. Opremljena je okusno in tudi lepo
ilustrirana. Tako je postalo vsem dostopno to
lepo delo, zgodba malega viteza, gospoda Vo-
lodijevskega, njegove pogumne ženske Barbke
in veselega viteza Zaglobe. — Knjiga »Mali
vitez« je izšla v rodbinski knjižnici založbe
»Evalite«. Ves njen letni program (10 knjig)
stane z revijo »Prijatelj« vred samo 99 dinar-
jev ali 9 dinarjev na mesec. — Naroča se pri
upravi »Prijatelja« v Ljubljani, Dalmatinova
ulica 10.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene
občinstva, vsaka beseda 60 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre,
toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-
aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine
in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Novostenske slike!

1. Sarajevo,
2. Manastir sv. Nauma in manastir Gračanica,
3. Triglav, Bled, Peričnik.

Velikost slike 66 × 88 cm. — Cena sliki je Din 50.—
Slike so izdelane v bakrotisku in so odobrene od Ministrstva prosvete.

Naročila sprejema

KNJIGARNA »UČITELJSKE TISKARNE«
V LJUBLJANI

CENE NIZKE

dvokoles, otroških, igračnih, invalid-
skih vozičkov, prevoznih tričkljev,
šivalnih strojev. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4
PODRUŽNICA MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 26

KUPUJTE PRI TVRDKAH
KI OGLASUJEJO
V NAŠEM LISTU